

DDEDDF YW 'DEDDF CYFRAITH SY'N DEILLIO O'R UNDEB EWROPEAIDD (CYMRU) 2018

EXPLANATORY NOTES

SYLWEBAETH AR ADRANNAU'R DDEDDF

Adran 4 – Ailddatgan a pharhad deddfiadau sy'n deillio o'r UE

55. Mae'r adran hon yn rhoi'r p#er i Weinidogion Cymru i ailddatgan y ddeddfwriaeth ddomestig sy'n gymwys yng Nghymru mewn pynciau datganoledig ac sy'n deillio o gyfraith yr UE neu'n ymwneud â'r UE neu'r AEE at rai dibenion neu at bob diben, ac i barhau â'r ddeddfwriaeth honno mewn effaith.
56. Mae adran 4(1) yn pennu bod y p#er yn adran 4(2) yn gymwys i deddfiadau, fel y'u diffinnir yn adran 20(1), sy'n gweithredu mewn rhyw ffordd i weithredu rhwymedigaethau cyfraith yr UE neu'n ymwneud fel arall â'r UE neu'r AEE. Wrth ymadael â'r UE, gallai fod amheuaeth ynghylch a fyddai deddfiadau a oedd yn rhagdybio aelodaeth o'r UE yn parhau i weithio'n effeithiol. Gallai'r un amheuon fod yn gymwys hefyd i deddfiadau sy'n ymwneud â'r UE neu'r AEE neu sy'n cyfeirio at yr UE neu'r AEE.
57. Mae'r p#er yn adran 4(2) yn ymdrin â'r amheuaeth hon. Mae'n gwneud hynny drwy alluogi Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, i:
- ddiddymu neu ddirymu deddfiadau ac i'w hailddatgan (is-adran (2)(a)), a
 - datgymhwyso deddfiadau a'u hailddatgan wedi hynny (is-adran (2)(b)).
58. Mae deddfiad yn cael ei ddiddymu neu ei ddirymu pan yw'r deddfiad yn peidio â bod yn rhan o gyfraith awdurdodaeth. Mae Cymru yn parhau i fod yn rhan o awdurdodaeth unedig Cymru a Lloegr, er gwaethaf datganoli. Mae hyn yn golygu bod deddfau sy'n gymwys o ran Cymru yn unig yn dechnegol yn rhan o'r gyfraith a gydnabyddir gan lysoedd Cymru a Lloegr. Deddfiadau sy'n gymwys i Gymru yn unig, naill ai mewn Deddfau Seneddol neu odanynt neu yn Neddfau Cynulliad Cenedlaethol Cymru neu odanynt, ac sy'n cynnwys pynciau sydd o fewn cymhwysedd datganoledig yn gyfan gwbl yw'r mathau o deddfiadau y gellir eu diddymu neu eu dirymu o dan is-adran (2)(a).
59. Pan fo deddfiad sy'n gymwys i Gymru hefyd yn gymwys i Loegr neu pan fo'n cynnwys pynciau neilltuol nad ydynt wedi eu datganoli i Gynulliad Cenedlaethol Cymru, ni ellir ei ddiddymu na'i ddirymu o dan y p#er yn is-adran (2)(a). Bwriedir i is-adran (2) (b) gwmpasu'r math hwn o deddfiad y bydd angen ei ddatgymhwyso o ran Cymru neu mewn perthynas â phynciau datganoledig (y datgymhwyso y mae diwygiadau i'r deddfiad yn rhoi effaith iddo), o ystyried cyfyngiadau cymhwysedd datganoledig.
60. Bydd yn ofynnol cywiro llawer o'r deddfiadau a gwmpesir gan adran 4 er mwyn sicrhau y gallant barhau i weithredu'n effeithiol ar ôl i'r DU ymadael â'r UE. Mae'r pwerau ym mharagraffau (c) a (d) o is-adran (2) yn galluogi Gweinidogion Cymru i ailddatgan y deddfiadau gyda'r addasiadau sy'n angenrheidiol er mwyn cyflawni'r nod hwn.

61. Mae adran 4(2)(e) yn galluogi Gweinidogion Cymru i wneud darpariaeth bellach mewn cysylltiad ag ailddatgan. Er enghraifft, gallai hyn gynnwys darpariaeth mewn perthynas â phwerau a geir mewn cyfarwydddebau gan yr UE i wneud deddfwriaeth drydyddol yr UE (gweler is-adran (5)(f)). O dan yr amgylchiadau hynny, bydd y gyfarwydddeb gan yr UE wedi ei gweithredu mewn deddfwriaeth ddomestig, ond ni fydd y p#er i wneud deddfwriaeth drydyddol yr UE yn rhan o gyfraith ddomestig. Mae angen y p#er i wneud deddfwriaeth drydyddol yr UE er mwyn sicrhau y gellir gweithredu'r gyfarwydddeb gan yr UE yn effeithiol. Gallai hyn gynnwys pwerau i ddiweddarau agweddau technegol ar gyfarwydddeb gan yr UE i adlewyrchu datblygiadau ymarferol, gwyddonol neu dechnolegol. Felly, mae adran 4(2) yn galluogi Gweinidogion Cymru i ail-greu'r pwerau hynny yn ddomestig er mwyn sicrhau y gall y cynllun deddfwriaethol llawn weithredu'n effeithiol ar ôl i'r DU ymadael â'r UE.
62. Mae adran 4(3) yn galluogi Gweinidogion Cymru i wneud rheoliadau fel bod is-ddeddfwriaeth a wneir o dan ddeddfiadau sydd wedi eu diddymu, eu dirymu neu eu datgymhwyso o ran Cymru yn rhinwedd adran 4(2) yn parhau i gael effaith. Neu, gellid defnyddio adran 4(2) i ailddatgan yr is-ddeddfwriaeth o dan sylw. Bydd Gweinidogion Cymru yn gallu penderfynu pa un ai i ddelio ag is-ddeddfwriaeth o dan y pwerau yn adran 4(2) neu (3). Gellir addasu is-ddeddfwriaeth sy'n parhau i gael effaith yn y ffordd hon hefyd er mwyn sicrhau ei bod yn gweithredu'n effeithiol.
63. Fel gydag adran 3, mae adran 4 yn nodi rhestr nad yw'n gynhwysfawr o'r math o addasiadau y rhagwelir y byddant yn angenrheidiol er mwyn sicrhau gweithrediad effeithiol y deddfiad ailddatganedig. Mae enghreifftiau penodol yn cynnwys:
- **Cyfeiriadau at yr UE:** mae deddfiadau domestig yn cynnwys cyfeiriadau niferus at "cyfraith yr UE", "rhwymedigaethau gan yr UE", "Aelod-wladwriaethau ac eithrio'r DU" a "gwladwriaethau'r AEE". Bydd yn ofynnol addasu'r rhain er mwyn adlewyrchu ymadawiad y DU â'r UE. Er enghraifft, mae rheoliad 2(1) o Reoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Asesu Effeithiau Amgylcheddol) (Cymru) 2017¹ yn diffinio "deddfwriaeth yr Undeb". Mae'r term wedi ei ddiffinio drwy gyfeirio at ddeddfiadau sy'n gymwys o ran Cymru sy'n rhoi effaith i "un o rwymedigaethau'r UE". Bydd yn ofynnol diwygio'r rhain gan na fydd darpariaeth mewn deddfiadau sy'n rhoi effaith i rwymedigaethau'r UE ar ôl i'r DU ymadael â'r UE (oni bai bod y cytundeb ymadael yn cynnwys darpariaeth o'r fath – mae'r p#er yn adran 10 i ymdrin â hyn).
 - **Sefydliadau'r UE:** mae darpariaethau mewn deddfiadau domestig yn gweithredu ar sail aelodaeth o'r UE, gan gynnwys y rhan a chwaraeir gan sefydliadau amrywiol yr UE a'r ddarpariaeth o gyllid drwy gynlluniau a weithredir gan yr UE. Mae rheoliad 3 o Reoliadau Llaeth Ysgol (Cymru) 2017² yn gwneud darpariaeth ar gyfer darparu "cymorth gwladol" i geiswyr sydd hefyd yn cael "cymorth Undeb". Mae cymorth Undeb yn gymorth a ddarperir o dan Erthygl 23 o Reoliad (EU) Rhif 1308/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor sy'n sefydlu cyd-drefniadaeth y marchnadoedd mewn cynhyrchion amaethyddol ac sy'n diddymu Rheoliadau'r Cyngor (EEC) Rhif 922/72, (EEC) Rhif 234/79, (EC) Rhif 1037/2001 ac (EC) Rhif 1234/2007. Gan na fydd "cymorth Undeb" yn daladwy mwyach, ni fydd modd gweithredu meini prawf cymhwystra yn seiliedig ar gael cymorth o'r fath mwyach. Bydd y diwygiad i Reoliadau Llaeth Ysgol (Cymru) 2017 yn dibynnu ar y ddarpariaeth gyfatebol a wneir i Reoliad (EU) Rhif 1308/2013 mewn rheoliadau a wneir o dan adran 3.
 - **Trefniadau cilyddol:** mae trefniadau amrywiol a rhwymedigaethau gan yr UE yn arwain yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol at raddau amrywiol o gilyddiaeth rhwng Aelod-wladwriaethau, neu'n gwneud hynny yn ofynnol. Un enghraifft yw'r egwyddor o gydnabod cymwysterau yn gilyddol. Mae Rheoliadau Cymwysterau

1 O.S. 2017/567 (Cy. 136)

2 O.S. 2017/724 (Cy. 174)

Athrawon Ysgol (Cymru) 2012³ yn gwneud darpariaeth sy'n ymwneud ag unigolion sydd â'r hawl i addysgu yn y DU yn rhinwedd Cyfarwyddeb y Cyngor 2005/36/EC ar gydnabod cymwysterau proffesiynol (er y gwneir hyn yn anuniongyrchol drwy gyfeirio at ddeddfwriaeth ddomestig arall). Wrth ailddatgan Rheoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012, gellid eu haddasu er mwyn ymdrin â newidiadau i'r egwyddor o gydnabod cymwysterau yn gilyddol.

64. Mae is-adran (5) hefyd yn cynnwys yr enghraifft o roi swyddogaethau neu osod cyfyngiadau a oedd mewn cyfarwyddeb gan yr UE ac a oedd mewn grym yn union cyn y diwrnod ymadael ac y mae'n briodol eu dargadw. Mae hyn yn adlewyrchu'r posibilrwydd bod Gweinidogion Cymru wedi gweithredu cyfarwyddeb gan yr UE ond nad ydynt wedi gweithredu'r darpariaethau yn y gyfarwyddeb sy'n darparu i'r Comisiwn Ewropeaidd neu asiantaeth o'r UE gyflawni swyddogaeth. Mewn enghraifft o'r fath, gallai'r deddfiad domestig weithredu ar y sail bod swyddogaeth benodol yn cael ei harfer gan y Comisiwn Ewropeaidd neu asiantaeth o'r UE. Mae is-adran (5)(f) yn cadarnhau bod y p#er i ailddatgan gydag addasiadau o dan is-adran (2) neu i wneud darpariaeth bellach yn cynnwys y p#er i ail-greu'r swyddogaeth a'i rhoi, er enghraifft, i Weinidogion Cymru neu awdurdod cyhoeddus priodol.
65. Ni wneir unrhyw gyfeiriad yn is-adran (5) at y p#er i addasu deddfiad am fod is-adran (1) a (2) a'r diffiniad o ddeddfiad yn adran 20(2) yn ei gwneud yn glir y gellir defnyddio'r p#er i addasu unrhyw ddeddfiad sydd o fewn cymhwysedd datganoledig yn gyfan gwbl neu'n rhannol.
66. Mae'r cyfyngiadau ar arfer y p#er yn adran 4(2) yn cyfateb i'r rheini sy'n gymwys yn adran 3, ac eithrio mân wahaniaeth yn adran 4(7)(d). Mae adran 4(7)(d) yn adlewyrchu'r terfynau ar gymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad mewn perthynas â swyddogaethau un o Weinidogion y Goron, yn benodol y cyfyngiad ym mharagraff 1(2) o Ran 2 o Atodlen 7 i DLIC 2006 ar roi swyddogaethau i un o Weinidogion y Goron neu osod swyddogaethau arno. Fodd bynnag, gan fod a wnelo'r p#er yn adran 4 ag ailddatgan y gyfraith, mae is-adran (7)(d) yn cadarnhau y gall rheoliadau a wneir o dan is-adran (2) ailddatgan swyddogaeth sydd gan un o Weinidogion y Goron oherwydd yr eithriad ym mharagraff 8 o Ran 3 o Atodlen 7 i DLIC 2006.
67. Mae'r un cyfyngiadau o ran amser hefyd yn gymwys i reoliadau a wneir o dan adran 4 yn rhinwedd is-adran (8).